

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τα νομοσχέδια του
επισυνημμένου παραρτήματος**

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Αριστος Δαμιανού

Πανίκος Λεωνίδου

Ευανθία Σάββα

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τα νομοσχέδια του επισυνημμένου παραρτήματος σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαΐου, στις 3 Ιουνίου και στις 3, 17 και 24 Ιουλίου 2020, καθώς και διά τηλεδιασκέψεως, η οποία έλαβε χώραν στις 12 Μαΐου 2020. Στο πλαίσιο της συζήτησης κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Υπουργός Εσωτερικών συνοδευόμενος από λειτουργούς του υπουργείου του, η Επίτροπος Νομοθεσίας, ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου, εκπρόσωποι του Υφυπουργείου Τουρισμού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και της Ένωσης Δήμων Κύπρου.

Σκοπός των υπό συζήτηση νομοσχεδίων είναι η αποτροπή της τέλεσης εικονικών γάμων στη Δημοκρατία.

Ειδικότερα, με το πρώτο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση του περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμου (Κεφ. 105), ώστε να προνοούνται τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση του ορισμού του όρου «εικονικός γάμος» κατά τρόπο που αφενός να προβλέπεται ότι εικονικός γάμος δυνατό να τελεστεί όχι μόνο μεταξύ πολίτη της Δημοκρατίας ή υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στη Δημοκρατία και υπηκόου τρίτης χώρας, αλλά και μεταξύ πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπηκόου τρίτης χώρας και αφετέρου ότι ο γάμος θεωρείται εικονικός όχι μόνο όταν τελείται με αποκλειστικό σκοπό την είσοδο και παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας στη Δημοκρατία, αλλά και όταν τελείται με σκοπό την απόκτηση του δικαιώματος

ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με το δίκαιό της.

2. Προσθήκη του ορισμού του όρου «εικονική πολιτική συμβίωση», που ορίζει ως «εικονική» πολιτική συμβίωση που συνάπτεται μεταξύ πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Κυπριακή Δημοκρατία με υπήκοο τρίτης χώρας, με αποκλειστικό σκοπό την είσοδο και/ή διαμονή του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας στη Δημοκρατία ή την απόκτηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με το δίκαιό της.
3. Τροποποίηση των στοιχείων που τείνουν να καταδείξουν ότι ένας γάμος είναι εικονικός, ώστε να καθίσταται πιο ενδεδειγμένη η έρευνα για τη διαπίστωση τυχόν εικονικού γάμου.
4. Αύξηση των επιβαλλόμενων ποινών για την τέλεση εικονικού γάμου ή τη συμβολή στην τέλεση εικονικού γάμου από τρία χρόνια φυλάκιση ή/και χρηματική ποινή μέχρι £3.000 σε πέντε χρόνια φυλάκιση ή/και χρηματική ποινή μέχρι €20.000.

Με το δεύτερο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση του περί Γάμου Νόμου [Ν. 104(I)/2003], έτσι ώστε μεταξύ άλλων να προνοούνται τα ακόλουθα:

1. Μεταφορά στον Υπουργό Εσωτερικών της αρμοδιότητας εξουσιοδότησης μέλους δημοτικού συμβουλίου ή άλλου προσώπου ως λειτουργού τέλεσης γάμου, καθώς και της ανάκλησης της εξουσιοδότησης αυτής, σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση των διατάξεων του νόμου.
2. Προσθήκη πρόνοιας με βάση την οποία πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προτίθενται να τελέσουν γάμο μεταξύ τους και υπήκοοι τρίτης χώρας οι οποίοι εισέρχονται στη Δημοκρατία για τουριστικούς σκοπούς με σκοπό να τελέσουν γάμο μεταξύ τους να εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης επίσημου

πιστοποιητικού ή βεβαίωσης μη τέλεσης γάμου, το οποίο εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας.

3. Αύξηση των επιβαλλόμενων ποινών για την πλαστογράφηση πιστοποιητικού ή βεβαίωσης ή για τη θέση σε κυκλοφορία πλαστού πιστοποιητικού ή βεβαίωσης από πέντε χρόνια φυλάκιση ή/και χρηματική ποινή μέχρι €5.000 σε επτά χρόνια φυλάκιση ή/και χρηματική ποινή μέχρι €20.000.

Με το τρίτο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση του περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμου [Ν. 185(Ι)/2015], ώστε να προνοούνται τα ακόλουθα:

1. Προσθήκη πρόνοιας με βάση την οποία πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προτίθενται να τελέσουν γάμο μεταξύ τους και υπήκοοι τρίτης χώρας οι οποίοι εισέρχονται στη Δημοκρατία για τουριστικούς σκοπούς με σκοπό να συνάψουν πολιτική συμβίωση μεταξύ τους να εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης επίσημου πιστοποιητικού ή βεβαίωσης μη τέλεσης γάμου, το οποίο να εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας.
2. Υποχρέωση του Ληξίαρχου, σε περίπτωση που τα μέρη ή ένα εξ αυτών είναι υπήκοος ξένης χώρας η οποία διαθέτει πρεσβεία ή προξενείο στη Δημοκρατία, να αποστέλλει πιστοποιημένο από τον ίδιο αντίγραφο πιστοποιητικού πολιτικής συμβίωσης στην πρεσβεία ή στο προξενείο της χώρας αυτής.

Στο στάδιο της μελέτης των υπό αναφορά νομοσχεδίων ο Υπουργός Εσωτερικών αναφέρθηκε στην αύξηση των μεταναστευτικών ροών προς τη Δημοκρατία και ειδικότερα στην αύξηση του αριθμού των παράνομων μεταναστών, επισημαίνοντας ιδιαίτερα την τέλεση εικονικών γάμων και τη σύναψη εικονικών πολιτικών συμβιώσεων από κάποιους εξ αυτών, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν νόμιμη και μόνιμη διαμονή στη Δημοκρατία ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο υπουργός αναφέρθηκε επίσης στον δυσμενή επηρεασμό των διπλωματικών σχέσεων της Δημοκρατίας με άλλα κράτη, λόγω των δραματικών διαστάσεων που έχει

λάβει το φαινόμενο της τέλεσης εικονικών γάμων στην Κύπρο. Σύμφωνα με τον ίδιο, απώτερος στόχος των νομοσχεδίων είναι η αποτροπή της τέλεσης του εικονικού γάμου και όχι η παρέμβαση μετά την τέλεσή του, που εξ αντικειμένου είναι δυσχερέστερη, καθότι ο/η σύζυγος ή ο συμβίος/η συμβία, ανάλογα με την περίπτωση, που προέρχεται από τρίτη χώρα υποβάλλει αίτηση άδειας διαμονής προτού ολοκληρωθεί η διερεύνηση της εικονικότητας γάμου ή πολιτικής συμβίωσης.

Η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Τουρισμού συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων και τόνισε ότι ο γαμήλιος τουρισμός αποτελεί προϊόν ύψιστης σημασίας για το υφυπουργείο, με προοπτική για περαιτέρω ανάπτυξη. Η ίδια εκπρόσωπος κατέθεσε στην επιτροπή επιστολή στην οποία περιλαμβάνεται αριθμός εισηγήσεων για τροποποίηση του περί Γάμου Νόμου, οι οποίες όμως δεν εμπίπτουν στη φιλοσοφία των υπό συζήτηση νομοσχεδίων και ως εκ τούτου δεν έτυχαν περαιτέρω εξέτασης από την επιτροπή.

Ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου ενημέρωσε την επιτροπή ότι τα οικογενειακά δικαστήρια, όπου διαπιστώνεται η τέλεση εικονικού γάμου, ενημερώνουν σχετικά το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αφού δεν έχουν αρμοδιότητα για διερεύνηση τέτοιων περιπτώσεων.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου ενημέρωσαν την επιτροπή ότι η τοπική αυτοδιοίκηση δε διαθέτει τις αναγκαίες υποδομές ελέγχου της γνησιότητας των εγγράφων που κατατίθενται για την τέλεση γάμων και υπέβαλαν εισηγήσεις για βελτίωση των ρυθμίσεων που προτείνονται με τα υπό συζήτηση νομοσχέδια.

Στο πλαίσιο της μελέτης των νομοσχεδίων την επιτροπή απασχόλησαν ιδιαίτερα τα ακόλουθα:

1. Η δυνατότητα διεύρυνσης του ορισμού του όρου «εικονικός γάμος» όσον αφορά τον περί Γάμου Νόμο, ώστε να μην περιορίζεται σε γάμους μεταξύ Κυπρίου πολίτη ή πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπηκόου τρίτης χώρας, αλλά να περιλαμβάνει

οποιοδήποτε γάμο τελείται, με στόχο την αποκόμιση οφέλους από τη Δημοκρατία.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 7Γ του περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμου που αφορούν την άσκηση ιεραρχικής προσφυγής κατά απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης με την οποία απαγορεύει σε αλλοδαπό που έχει τελέσει εικονικό γάμο να παραμείνει στη Δημοκρατία ή ακυρώνει ή δεν ανανεώνει άδεια παραμονής τέτοιου αλλοδαπού και διατάζει την απέλασή του. Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα υποβλήθηκε εισήγηση από μέλος της επιτροπής όπως διαγραφεί το άρθρο 7Γ του βασικού νόμου, καθότι θεσμοθετήθηκε διαδικασία προσφυγής στο Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας, το οποίο εξετάζει επί της ουσίας την αναφερόμενη πιο πάνω απόφαση του Διευθυντή, ενώ η απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου επί της προσφυγής υπόκειται σε έφεση. Συνεπώς, το δικαίωμα άσκησης ιεραρχικής προσφυγής δεν παρέχει οτιδήποτε επιπρόσθετο από άποψη ουσίας, παρά μόνο προκαλεί περαιτέρω καθυστέρηση στην οριστικοποίηση της απόφασης του Διευθυντή.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας συμφώνησε με την πιο πάνω εισήγηση.

3. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 23(1) του περί Γάμου Νόμου παραγραφή του δικαιώματος καταχώρισης αγωγής σε σχέση με ακυρώσιμο γάμο.

Ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου υπέβαλε εισήγηση με βάση την οποία, αντί να επιμηκυνθεί ο προβλεπόμενος στις υπό αναφορά διατάξεις χρόνος παραγραφής του εν λόγω δικαιώματος, όπως προτείνεται με το δεύτερο νομοσχέδιο, να απαλειφθούν οι διατάξεις αυτές, έτσι ώστε το δικαίωμα καταχώρισης αγωγής για ακύρωση γάμου που είναι ακυρώσιμος να μην παραγράφεται. Συναφώς, επεσήμανε στην επιτροπή ότι παρόμοια διάταξη ως προς την παραγραφή περιλαμβάνεται στο άρθρο 14 του περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμου, ο οποίος τροποποιείται με το τρίτο νομοσχέδιο, και εισηγήθηκε όπως το εν λόγω νομοσχέδιο τύχει αναθεώρησης, ώστε να τροποποιηθεί κατ'

ανάλογο τρόπο και το άρθρο αυτό.

Το Υπουργείο Εσωτερικών και η Νομική Υπηρεσία συμφώνησαν με την εισήγηση του Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου και υιοθετώντας τις εισηγήσεις του Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου, αναθεώρησε τα κείμενα των νομοσχεδίων, έτσι ώστε να ενσωματωθούν σε αυτά οι εν λόγω εισηγήσεις, καθώς και οι εισηγήσεις μελών της που στοχεύουν στη διασαφήνιση επιμέρους προνοιών τους.

Σημειώνεται ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων όπως αυτά έχουν αναθεωρηθεί στη βάση των πιο πάνω.

Η Κοινοβουλευτική Νομικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτή πλευρών κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης των νομοσχεδίων σε νόμους, οι τίτλοι αυτών πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε ο πρώτος νόμος να αναφέρεται ως «Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020», ο δεύτερος ως «ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και ο τρίτος ως «Ο περί Πολιτικής Συμβίωσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020».

28 Ιουλίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.01.061.072-2020
23.01.061.073-2020
23.01.061.074-2020

NK/MΓ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
2. Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
3. Ο περί Πολιτικής Συμβίωσης (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.